

XXX TAVALINE PÜHAPÄEV C AASTAL

(Esimene lugemine Si 35:12-14. 17-18)

Lugemine Siiraki tarkuseraamatust:

Issand Jumal on õiglane kohtumõistja, tema ei otsusta näiva au järele. Tema ei suurusta vaese ees, vaid võtab rõhutu palvet kuulda. Vaeslapse nuttu ja lesknaise rohkeid kaebeid tema ei põlga. Rõhutu hädad lõpevad ja viletsa hädaldamine saab otsa, sest vaese hüüdmine tungib läbi pilvede ega leia rahu enne, kui jõuab sihile. See hüüdmine ei lakka ründamast, kuni Kõigekõrgem vaatab ta poole ja õiglane kohtunik teeb õiglase otsuse.

See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps 34:2-3. 17-18. 19. 23. R: 7a.)

R: Issand võtab vaeseid kuulda.

Ma tänan Issandat igal ajal,
alati on tema kiitus mu suul.
Issandast kiitleb mu hing,
vaesed kuulevad ja rõõmustavad.

R:

Issanda pale on kurjategijate vastu,
et hävitada maa pealt nende mälestus.
Õiged hüüavad ja Issand võtab neid kuulda
ja tõmbab nad välja nende kitsikusest.

R:

Issand on ligi neile, kes on murtud südameelt
ja päästab need, kelle vaim on rõhutatud.
Issand lunastab oma sulaste hinged,
kes tema juures pelgupaika otsivad, ei näe karistust.

R:

(Teine lugemine 2Ti 4:6-8.16-18)

Lugemine püha apostel Pauluse teisest kirjast Timoteosele:

Varsti tuuakse mind ohvriks ja mu lahkumiseaeg on ligidal. Ma olen head võitlemist võidelnud, minu jooksmine on jõudnud lõpule, oma usule ma olen jäänud kindlaks. Nüüd on minu jaoks valmis pandud õigluse pärg, mille Issand – õiglane kohtumõistja – minule sellel päeval annab. Aga mitte üksnes mulle, vaid kõigile, kes tema ilmumist armastusega ootavad.

Kui ma esimest korda enese eest kostsin, ei astunud keegi minu kaitseks välja, vaid kõik jätsid mind maha. Ärgu seda arvatagu neile süüks. Aga Issand seisis minu kõrval ja kinnitas mind oma väega, et minu kuulutamine oleks täiuslik. Tema tahtis, et paganad neid sõnu kuulda saaksid, sellepärast olen minagi otsekui lõvi suust välja kistud. Küllap Issand kisub mind välja kõigest kurjast, päästab mind ära ning aitab mind oma taevasesse kuningriiki. Temale olgu au igavesest ajast igavesti. Aamen.
See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi 2Ko 5:19)

Halleluuja. Jumal on lepitanud maailma endaga Kristuse läbi.
Tema on andnud meile lohutuse sõna. Halleluuja.

(Evangeelium Lk 18:9-14)

Lugemine püha Luuka evangeeliumist:

Sel ajal rääkis Jeesus tähendamissõna nende kohta, kes pidasid iseennast õigeks ja põlgasid teisi: “Kord läksid kaks inimest pühakotta palvetama. Üks neist oli variser ja teine tõlner. Variser asutas enese eraldi seisma ja palvetas endamisi: “Ma tänan Sind, mu Jumal, et mina ei ole niisugune nagu teised inimesed: röövlid, petised, abielurikkujad, ega ka niisugune nagu see tõlner seal. Ma paastun kaks korda nädalas ja annan kümnist kõigest, millest ma kasu saan.” Aga tõlner seisis eemal ega tahtnud silmigi üles taeva poole tõsta, vaid lõi endale vastu rindu ja ütles: “Mu Jumal, ole mulle patusele armuline!” Ma ütlen teile, see viimane läks koju õigeks mõistetuna – esimene mitte! Sest igäüht, kes ennast ise ülendab, seda alandatakse, aga kes ennast ise alandab, seda ülendatakse.”
See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, mida peab tegema selleks, et triikraud ära parandada? Enne parandama asumist tuleks võibolla kõigepealt veenduda, kas triikraud on üldse katki... Umbes sama loogika järgi võiks öelda, et kui inimene tahab patte andeks saada, siis esimese tingimusena peab ta olema kõigepealt pattu teinud. Nii et kas siis peaks triikraua kindlasti katki tegema, et oleks midagi

parandada, või tegema pattu ainult selleks, et oleks midagi kahetseda?

Ilmselt vist ei peaks. Inimesel tuleks õppida oma käitumist kujundama ja hindama objektiivsete kriteeriumite alusel. Näiteks ei saa kedagi kuriteos süüdi mõista, kui puudub igasugune ülevaade, mis motiividel, mis vahenditega, kus ja kelle vastu ta kuriteo sooritas? Niisamuti on üsna veider pidada end hästi patuseks inimeseks, suutmata seejuures nimetada ühtki tõesti rasket pattu. Kõrvaltvaataja võiks seepeale nentida, et tead, sa pole mitte patune, vaid sul pole lihtsalt mõistusega kõik korras! Kas pole aga ülemäärane patutundmine samuti patt?...
Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, Jeesuse poolt kasutatud võrdpiltide tähendust otsides tuleb olla valmis kõigeks. Vahel on neis ka omamoodi murdepunkt, see tähendab, lugu ise võimaldaks hoopis teise tõlgenduse, kui seal puuduks Jeesuse poolehoidev või hukkamõistev hinnang ühele osapoolle.

Tänane evangeelium on selle kohta heaks näiteks. Mida siis tegi variser valesti? Milles oli ta süüdi? Ta tänas Jumalat selle eest, et ta oli sündinud rikkasse peresse ja oli saanud hea kasvatus, mistõttu ta teadis, et abielurikkumine on Jumala seaduse vastu, ning ta võis ausalt tunnistada, et seda pattu tema hinge peal ei olnud. Võibolla oli ta isegi kiusatusega võidelnud, kuid polnud sellele järele andnud.

Variseril oli kõik vajalik olemas, sellepärast polnud tal vaja ei röövida, petta ega hakata pidama tõlneri põlastusväärset ametit, ja selle eest ta tänaski Jumalat. Ta paastus ja maksis kümnenda osa oma sissetulekust sünagoogile ja templile (mis samas võiks meidki panna küsima, kui suure osa oma sissetulekust meie kirikule annetame?). Nii et too variser oli pealtnäha igati aus ja tore mees. Ning kui sellele loole ei järgneks Jeesuse hinnangut, siis võiks arvata, et variseri märkus röövlite ja petiste ning ka juhuslikult samal ajal sünagoogi sattunud tõlneri kohta tuli puhtast empaatiast ja kaastundest: vaesed õnnetud, kel ei jää muud üle kui röövida ja petta, vaene tõlner, kes oma pere toitmiseks peab pöörduma oma rahva vastu, et rooma okupantide kasuks makse sisse nõuda.

Kuid Jeesuse hinnang on see, mis kukutab ilusa kaardimajakese kuulsusetult kokku. Ei, see polnud ei empaatia ega kaastunne, mis seda variseri tõlnerit nähes täitis, vaid sügav põlgus. Samuti polnud tema pöördumine Jumala poole mitte õige tänupalve, vaid eluvõõralt põhjendamatu eneseupitamine – ja seda teenete alusel, mis lõviosas polnud tema enda omad.

Armsad õed ja vennad, kui jaanalind näeb ohtu, siis pistab ta pea liiva sisse. Selge, kui pea on liiva sees, siis jaanalind kedagi ei näe, millest saab täiesti loogiliselt järeldada, et ka jaanalindu keegi ei

näe. Tegelikult mõtleb nii muidugi inimene. Jaanalind nii ei mõtle, tema kontrollib haudeperioodil sel viisil oma liiva sisse peidetud mune. Ohu korral paneb aga jaanalind jooksu, pealegi ligi 70-kilomeetrise tunni kiiruse ja viiemeetrise sammupikkusega, või on suuteline tapma üheainsa jalahoobiga nii lõvi kui inimese.

Paraku on siin maailmas meie jaoks ainult üks inimene, kelle mõtteid me võime päris otse lugeda, veel täpsemalt väljendudes, kelle mõtete eest ei ole meil pääsu – see oleme muidugi meie ise. Teiste inimeste ja muude olendite motiivide, võimete ja võimatuste hindamiseks on aga meie eneseprojektsioon üsna kehv vahend. Sellepärast tasub meil tegeleda ennekõike omaenda pattudega, et neid kahetseda ja edaspidi vältida, aga teiste käitumise hindamisel tuleb alati olla ettevaatlik. Aamen.